UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

X. De beneficiorum collatione & impetratione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

phorum Columbum, virum utique dignum & plurimum commendandum, ac tanto negotio aptum, cum navigiis & hominibus ad ſimilia inſtructis, non ſine maximis laboribus & periculis ac expenſis deſtinaſtis, ut terras firmas & inſulas remotas & incognitas hujuſmodi, per mare, ubi hactenus navigatum non fuerat, diligenter inquireret: qui tandem (divino auxilio) facta extrema diligentia in mare Oceano navigantes certas inſulas remotiſſimas, & etiam terras firmas, quæ per alios hactenus repertæ non fuerant, invenerunt, in quibus quàm plurimæ gentes pacificè viventes, & ut aſſeritur, nudi incedentes, nec carnibus veſcentes, inhabitant, & ut præfati nuncii veſtri poſſunt opinari, gentes ipſæ in inſulis & terris prædictis habitantes, credunt unum Deum creatorem in cœlis eſſe, ac ad fidem catholicam amplexandum, & bonis moribus imbuendum ſatis apti videntur, ſpesque habetur, quòd ſi erudirentur, nomen Salvatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, in terris & inſulis prædictis faterentur, ac præfatus Chriſtophorus in una ex principalibus inſulis prædictis, jam unam turrim ſatis munitam, in qua certos Chriſtianos, qui ſecum iverant, in cuſtodiam, & ut alias inſulas ac terras firmas, remotas & incognitas inquirerent, poſuit, conſtrui & ædificari fecit: in quibus quidem inſulis & terris jam repertis aurum, aromata, & aliæ quamplurimæ res pretioſæ diverſi generis & diverſæ qualitatis reperiuntur, unde omnibus diligenter, & præſertim fidei Catholicæ exaltatione & dilatione (prout decet catholicos Reges & Principes) conſideratis, more progenitorum veſtrorum claræ memoriæ Regum, terras firmas & inſulas prædictas, illarumque incolas & habitatores vobis, divina favente clementia, ſubjicere, & fidem catholicam reducere propoſuiſtis. Nos igitur hujuſmodi veſtrum ſanctum & laudabile propoſitum plurimùm in Domino commendantes, ac cupientes, ut illud ad debitum finem perducatur, & ipſum nomen Salvatoris noſtri in partibus illis inducatur, hortamur vos quamplurimùm in Domino, & per ſacri lavacri ſuſceptionem, qua mandatis Apoſtolicis obligati eſtis, & viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti attentè requirimus, ut cum expeditionem hujuſmodi omninò proſequi & abſumere proba mente orthodoxæ fidei zelo intendatis, populos in hujuſmodi inſulis & terris degentes, ad Chriſtianam religionem ſuſcipiendum inducere velitis & debeatis, nec pericula nec labores ullo unquam tempore vos deterreant, firma ſpe fiduciaque conceptis, quòd Deus omnipotens conatus veſtros feliciter proſequetur. Et ut tanti negotii provinciam Apoſtolicæ gratiæ largitate donati, liberius & audacius aſſumatis, motu proprio, non ad veſtram vel alterius pro vobis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes inſulas & terras firmas inventas & inveniendas, detectas & detegendas verſus occidentem & meridiem fabricando & conſtruendo unam lineam à Polo Arctico ſcilicet Septentrione, ad Polum Antarcticum ſcilicet meridiem, ſeu terræ firmæ, & inſulæ inventæ & inveniendæ ſint verſus Indiam, aut verſus aliam quamcunque partem, quæ linea diſtet à qualibet Inſularum, quæ vulgariter nuncupantur, *de los Azores y cabo verde*, centum leucis verſus occidentem & meridiem, ita quod omnes inſulæ, & terræ firmæ repertæ & reperiendæ, detectæ & detegendæ, à præfata linea verſus occidentem & meridiem per alium Regem aut Principem Chriſtianum non fuerint actualiter poſſeſſæ uſque ad diem nativitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti proximi præteritum, à quo incipit annus præſens milleſimus quadringenteſimus nonageſimus tertius, quando fuerunt per nuncios & Capitaneos veſtros inventæ aliquæ prædictarum inſularum, auctoritate omnipotentis Dei, nobis in beato Petro conceſſa, ac Vicariatus Ieſu Chriſti, qua fungimur in terris, cũ omnibus illarum Dominiis, civitatibus, caſtris, locis & villis, juribusque & indictionibus ac pertinentiis univerſis, vobis, hæredibusque & ſucceſſoribus veſtris (Caſtellæ & Legionis Regibus) in perpetuum tenore præſentium donamus, concedimus & aſſignamus, vosque & hæredes ac ſucceſſores præfatos illarum dominos, cum plena, libera & omnimoda poteſtate, auctoritate & juriſdictione, facimus, conſtituimus & deputamus: decernentes nihilominus per hujuſmodi donationem, conceſſionem & aſſignationem noſtram nulli Chriſtiano Principi, qui actualiter præfatas inſulas & terras firmas poſſederit uſq; ad dictum diem Nativitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, jus quæſitum, ſublatũ intelligi poſſe aut auferri debere. Et inſuper mandamus vobis in virtute ſanctæ obedientiæ (ut ſicut pollicemini, & non dubitamus pro veſtra maxima devotione & regia magnanimitate, vos eſſe facturos) ad terras firmas & inſulas prædictas, viros probos & Deum timentes, doctos, peritos & expertos, ad inſtruendum incolas & habitatores præfatos in fide catholica, & bonis moribus imbuendum deſtinare debeatis, omnem debitam diligentiam in præmiſſis adhibentes, ac quibuſcunque perſonis, cujuſcunque dignitatis, etiam imperialis & regalis ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis ſub excommunicationis latę ſententię pœna, quam eo ipſo, ſi contra fecerint, incurrant, diſtrictius inhibemus, ne ad inſulas & terras firmas, inventas & inveniendas, detectas & detegendas, verſus occidentem & meridiem, fabricando & conſtruendo lineam à Polo Arctico ad Polum Antarcticum, ſive terræ firmæ & inſulæ inventæ & inveniendæ ſint verſus Indiam, aut verſus aliam quamcunque partem, quæ linea diſtet à qualibet inſularum, quæ vulgariter nuncupantur, *de los Azores y cabo verde*, centum leucis verſus occidentem & meridiem, ut præfertur, pro mercibus habendis, vel quavis alia de cauſa accedere præſumant abſque veſtra ac hæredum & ſucceſſorum veſtrorum prædictorum licentia ſpeciali. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq; contrariis quibuſcunque. In illo à quo imperia & dominationes ac bona cuncta procedunt confidentes, quòd dirigente Domino actus veſtros, ſi hujuſmodi ſanctum & laudabile propoſitum proſequamini, brevi tempore cum fœlicitate & gloria totius populi Chriſtiani, veſtri labores & conatus exitum fœliciſſimum conſequentur. Romæ 4. Nonas Maji. 1493.

TITVLVS X.

DE BENEFICIORVM COLLATIONE & impetratione.

Iulius II. In Concilio Lateranenſi.

Beneficiorum aut dignitatum tam regularium quàm ſecularium adminiſtrationem neglecta expeditione literarum Apoſtolicarum, aut illis non expeditis ſuſcipere, fraudes eſt reſtitutioni fructuum obnoxia.

CAP. I.

Romani Pontificis circumſpecta providentia ad ea libenter intendit, per quæ animarum periculis, Eccleſiarum & Monaſteriorum diſpendiis obvietur, Cameræque Apoſtolicæ (cui diverſa impenſarum onera, pro Eccleſiæ Romanæ ſtatu conſervando, quotidiè incumbunt) indemnitati debitè provideatur. Cupientes igitur, ne proviſiones, conceſſiones, & gratiæ Apoſtolicæ ſedis, & præcipuè quæ à nobis emanarunt, & pro tempore emanabunt, diu maneant in ſuſpenſo, ſed perfectè ad actum juxta Apoſtolicas conſtitutiones, deducantur a. Et ne Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Eccle-

a *Similis, in reperterio in verb. Gratia, debita forma gratiarum literis non expeditis, ſub pœna excommunicat. & privationis Eccleſiarum & beneficiorum, nemo ſe immiſcere debet adminiſtrationi eorundem.*

ſiaſticarum dignitatum prælati quicunque, ſeu commendatarii & adminiſtratores, abſque titulo & literis Apoſtolicis in animarum ſuarum periculum regimini & adminiſtrationi eorundem ſe ingerere, aut aliàs illis ſe immiſcere præſumant, præſenti conſtitutione perpetuò valitura declaramus, quòd conſtitutiones Bonifacii, Alexandri, Pii, & Innocentii, prædeceſſorum noſtrorum juxta illarum tenores perpetuis temporibus inviolabiliter obſerventur, quoad pœnas & cenſuras etiam privationis in eis expreſſas. Dat. Rom. 5. Cal. Aug. Pontif. noſtri an. 2. Dom. 1505.

Pius Quintus, In Concilio Tridentino.

Parochialium Eccleſiarum collationes citra formam à Concilio Tridentino præſcriptam factæ nullius ſunt effectus aut juris.

CAP. II.

STatuit Synodus Tridentina a ut occurrente vacatione parochialis Eccleſiæ etiam generaliter vel ſpecialiter, etiam vigore indulti in favorem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, aut aliàs quomodolibet reſervatæ vel affectæ, debeat Epiſcopus habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis aſſignatione conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore provideatur, & deinde Epiſcopus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, aliquos clericos ad regendum Eccleſiam idoneos, examinatoribus juxta formam ejuſdem Synodi deputatis, nominet, & non niſi ab eiſdem examinatoribus per curſum aliorum examinatorum etiam tanquam magis idoneo ab Epiſcopo judicato & electo de eccleſia provideatur: aliàs proviſiones ſeu inſtitutiones omnes præter formam prædictam factæ, ſurreptitiæ cenſeantur. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur, niſi ſit qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, & verendum ſit, ne propter conſtitutionum hujuſmodi tranſgreſſionem, maximi abuſus oriantur: nos ad quorum notitiam non ſine gravi noſtra moleſtia pervenit, nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris, Archiepiſcopis & Epiſcopis, occurrente vacatione parochialium eccleſiarum, eas nullo aut minus ritè ſervato examine, præſertim illo, quod per concurſum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam ritè ſervato, perſonis minus dignis, carnalitatis aut alium humanæ paſſionis affectum, non rationis judicium ſequentes, contuliſſe & de eis providiſſe, volentes quantum cum Deo poſſumus hujuſmodi ac etiam futuris periculis occurrere, eorundem prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones præfatas etiam innovando, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium omnes & ſingulas collationes, proviſiones, inſtitutiones & quaſvis diſpoſitiones parochialium eccleſiarum ab eiſdem Epiſcopis & Archiepiſcopis ac quibuſvis aliis collatoribus, tam ordinariis quàm delegatis S. R. E. Cardinalibus, ac ſedis Apoſtolicæ Legatis, vel nuntiis, præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præſertim in examine per concurſum faciendo præſcriptam, factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & eſſe, nullumque proviſis jus, aut titulum etiam coloratum poſſidendi præbere, & parochiales eccleſias hujuſmodi, ut prius ante collationes hujuſmodi vacabant, ex nunc vacare ſtatuimus, decernimus, & declaramus, eaſq; omnes pro tempore ſic vacantes noſtræ & ſedis Apoſtolicæ, ſeu eorum quibus jus conferendi eas, præterquam Epiſcopis, & Archiepiſcopis, qui curam dicti examinis juxta decretum Concilii habere debent, competet, diſpoſitioni reſervamus. Inſuper ne parochiales Eccleſiæ diu in ſuſpenſo maneant in maximum animarum periculum, [illegible] que parochialium Eccleſiarum, quarum [illegible] pore vacant, ad Epiſcopos, Archiepiſcopos, [illegible] Patriarchas, & quoſvis alios ordinarios [illegible] menſibus ordinariis collatoribus, etiam [illegible] gulas aſſignatis proviſio & collatio ſpectat [illegible] quibus idem Epiſcopi & ordinarii prædicti [illegible] menſium ſpatium à die vacationis earundem [illegible] examine juxta formam Concilii Tridentini [illegible] providerint, ac illarum etiam, quarum collatio [illegible] bis, & dictæ ſedi generaliter vel ſpecialiter [illegible] cauſa reſervatæ ſeu affectæ exiſtunt, aut aliàs [illegible] ſedis Apoſtolicæ competunt, ad quas occurrente [illegible] vacatione Epiſcopi & Archiepiſcopi præfati [illegible] examen, concurſu multo habito, juxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas, & magis idoneos [illegible] elegerint, aut electas nobis, vel ſucceſſoribus [illegible] aut iis ad quos collatio ſpectabit, pro collatione [illegible] nenda intra quatuor menſium ſpatium à die [illegible] tionis non ſignificaverint, nec non parochialium [illegible] ſiarum ſimilium, qui juris patronatus Eccleſiæ [illegible] aliorum ſeu clericorum & laicorum ſimul [illegible] præſentatus intra tempus eiſdem patronis, a [illegible] xum prævio examine juxta formam dicti Concilii [illegible] batus petatur, inſtitutioque ipſa per duos [illegible] præſentationis dilata fuerit, collationem, [illegible] inſtitutionem, ac omnimodam diſpoſitionem [illegible] ipſi ſedi, ac perſonis indulta hujuſmodi [illegible] videndi, ſeu inſtituendi obtinentibus [illegible] vamus, data tamen in parochialibus juris [illegible] ptione ipſis patronis, ut ſi inſtitutio ad [illegible] ſpectabit, ipſis ordinariis illam facere negligentibus, [illegible] tra dictos duos menſes differentibus, poſſint [illegible] modi inſtitutione obtinenda habere recurſum ad metropolitanum, vel viciniorem ordinarium, aut ad [illegible] Apoſtolicam. Prohibentes etiam eiſdem ordinariis [illegible] tempus decem dierum eiſdem ordinariis [illegible] eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis examinatoribus præfixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel præſumant. Diſtrictius inhibentes, ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta hujuſmodi obtinentes, [illegible] tur, quacunque ſit ſuper hoc auctoritate [illegible] hujuſmodi beneficiis ſic reſervatis (ut præfertur) diſponere, vel circa illa etiam per viam permutationis, [illegible] renovare quoquo modo præſumat.

Idem ibidem.

Reclamare poſſunt electioni minus digni [illegible] parochialibus licita appellatione.

CAP. III.

VT non ſolùm dignis, ſed magis idoneis [illegible] xta Concilii decretum parochiales eccleſiæ [illegible] tur, volumus & decernimus, quod ſi Epiſcopus [illegible] habilem, poſthabitis magis idoneis, elegerit, [illegible] qui rejecti fuerint à mala electione hujuſmodi ad metropolitanum, vel ſi ipſi eligens metropolitanus [illegible] emptus fuerit, ad viciniorem ordinarium, [illegible] & ſedis hujuſmodi delegatum, aut aliàs ad [illegible] Apoſtolicam appellare, ac prælectum ad [illegible] men coram ipſo appellationis judice, & ejus [illegible] ribus provocare, & conſtito de prioris eligentis [illegible] nabili judicio eoq; revocato, parochialis [illegible] per eundem judicem appellationis auctoritate [illegible] (quatenus collatio ad Epiſcopum à quo appellatum fuit, ſpectaret) conferatur, aliàs eidem magis idoneo per judicem appellationis approbato conferenda [illegible] ad eum, ad quem collatio, proviſio, vel inſtitutio [illegible] bit. Hæc tamen appellatio interpoſita interim [illegible] pediat, aut ſuſpendat, quo minus electio per ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni.

a *Concil. Trident. ſeſſ. 23. capit. 1. c. dudum. ext. de elect. c. licet canon. in 6. eod.*

ni, & proviſus ab eadem eccleſia cauſa appellationis hujuſmodi dependente, non amoveatur. Et, ſi qui à ſententia per judicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad ſedem ipſam Apoſtolicam appellabit. Si ſecus in præmiſſis omnibus & ſingulis actum aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane.

Paulus Quartus.

Beneficii cujuſcunque impetratio, quæ ſuppoſitam dolo malo in examine prodit perſonam, & conditione quapiam paciſcitur quæſtus aut privati lucri gratia, eſt falſa, eſt & irrita.

CAP. IV.

FRaudibus & dolis, ac hæreſi ſimoniacæ quantum cum Deo poſſumus, efficaciter occurrere volentes, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, atq; decernimus, quòd de cætero omnes & ſinguli, qui occaſione beneficiorum obtinendorum ſe alios eſſe ſimulaverint, & tanquam tales ſe in examine ſuppoſuerint, aut beneficia pro perſonis id ignorantibus, ſeu pro ſe, vel pro aliis cum a oblatione alicujus penſionis annuæ, aut pro aliis, cum ſpe penſionem annuam, aut aliud quantumvis modicum temporale commodum ab eis conſequendi, vel pro ſe ipſis principaliter, animo & intentione ea poſtmodum in favorem aliorum, etiam quantumvis idoneorum, & benemeritorum, cum ſimili penſione, aut commodo, aut etiam ſine eo reſignandi obtinere procuraverint, cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtant, etiam ſi Epiſcopali, aut alia majori dignitate eccleſiaſtica, vel Cardinalatus honore, ſeu mundana, etiam Regia, Ducali, aut Marchionali præeminentia præfulgeant, excommunicationis & anathematis, ac maledictionis æternæ ſententiam, à qua niſi à nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi nequeant, necnon privationis omnium & ſingulorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, ſecularium, & quorumvis ordinum regularium per eos in titulum, vel commendam, aut aliàs quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia inpoſterum obtinenda pœnam eo ipſo abſque alia deſuper facienda declaratione incurrant, ita ut conſtito ſolùm ſummariè & extrajudicialiter, quòd ipſi contra tenores præſentium, aliquid fecerint, per curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalem adjutorem, ſeu viceadjutorem, vel ejus locum tenentem, pro talibus, & ut tales publicari poſſint. Et nihilominus, ſicut præfertur, obtentæ proviſiones, & commendæ, aliæque diſpoſitiones nullæ ſint, irritæ & inanes, nullumque jus alicui in ipſis beneficiis vel ad illa tribuant, & ab aliis liberè impetrentur. Volumusque præſens decretum etiam quoad Monaſteria monialium, & alia beneficia per moniales aut alias mulieres obtineri ſolita, locum habere.

Iulius Tertius.

Qui retinent aut poſſident beneficia Eccleſiaſtica priuſquam Apoſtolicis literis jus poſſeſſionis probetur, beneficiis illis privantur, & ad alia obtinenda perpetuò fiunt inhabiles.

CAP. V.

IVlius Papa tertius, cui nuper innotuit, quòd licet aliàs fœl. recor. Greg. X. b ſanciverit, quòd nullus extunc de cætero adminiſtrationem dignitatis ad quam electus eſſet priuſquam celebrata de ipſo electio confirmaretur, ſub Oeconomatus vel procurationis nomine, aut alio de novo quæſito colore in ſpiritualibus vel temporalibus per ſe vel per alium, pro parte vel in totum, gerere vel recipere, aut illis ſe immiſcere præſumeret, omnes illos, qui ſecus feciſſent, jure ſi quod illis per electionem quæſitum foret decernens eo ipſo privatos. Sanctiones ipſas ad inferiora beneficia Eccleſiaſtica quæcunque & quomodocunque qualificata amplians & extendens, hac ſua perpetuò valitura conſtitutione ſtatuit & ordinavit, quòd omnes & ſingulæ perſonæ Eccleſiaſticæ, tam ſeculares, quàm quorumvis ordinum regulares, cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Epiſcopali, vel Archiepiſcopali, aut Patriarchali, vel alia majori dignitate præfulgeant, quòd de cætero literis, ſuper diſpenſation. retinendi beneficia per eos antequam promoveantur, aut eorum electiones confirmentur obtenta, eis per ſedem eandem pro tempore conceſſis minimè confectis, beneficia ipſa retinere, aut poſſeſſionem alicujus, ſeu aliquorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura vel ſine cura, ſecularium vel quorumvis ordinum regularium, quæcunque & qualitercunque qualificatorum, eis dicta auctoritate Apoſtolica conferri, ſeu commendari, aut in eorum favorem & commodum uniri, ſeu aliàs diſponi conceſſion. literis Apoſtolicis ſuper collatione, ſeu commenda, aut unione, ſeu alia diſpoſitione hujuſmodi non expeditis per ſe, vel per alium, ſeu alios ejus nomine, etiam ſupplicationum ſeu ſumptorum vel tranſumptorum hujuſmodi, aut collationum eis poſtmodum de ipſis beneficiis, tanquam etiam tunc certo modo in ſupplication. expreſſo vacantibus, ordinaria vel alia quavis auctoritate factarum prætextu, apprehendere præſumpſerint, aut per alios apprehenſam, ratam & gratam habuerint, ipſorum beneficiorum non poſſeſſores, ſed meri & nudi detentores ac violenti, & ſine aliquo titulo in eis intruſi cenſeantur, & pro talibus habeantur & reputentur, nec fructus ſuos faciant, ſed ad illorum reſtitutionem, ut præfertur, teneantur, & obligati exiſtant, conſtitutiones ſeu dictæ cancellariæ regulæ de annali & triennali poſſeſſore in illis locum non habeant, nec eiſdem detentoribus & intruſis in aliquo ſuffragentur, quinimò beneficia per eos tempore promotionis ſuæ, aut eorum electionis, confirmationis, obtenta, literis ſuper diſpenſatione ea retinendi ſibi conceſſa non expeditis retinentes, aut poſſeſſionem beneficiorum literis Apoſtolicis ſuper illis non confectis apprehendentes, ſeu per alios apprehenſam ratam & gratam habentes, beneficia ſic retenta, aut apprehenſa, & omne jus, quod in illis, vel ad illa pro tempore quomodolibet habuerint, eo ipſo amittant, illisque, & illo privari, ac ad illa de cætero obtinenda perpetuò inhabiles, nec illa ulterius, & prætextu novi tituli aut novæ commendæ vel unionis, ſed alterius diſpoſitionis, etiam Apoſtolica auctoritate facta aſſequi valeant, ſed beneficia ipſa tanquam de jure & facto vacantia aliis conferri, ſeu commendari, & per quoſviſtam ab eorum ordinariis collatoribus, quàm à ſede prædicta liberè impetrari poſſint, & ſi beneficia ipſa litigioſa fuerint, collitigantes in omni jure, & ad omne jus quod beneficia retinentibus, aut poſſeſſionem apprehendentibus hujuſmodi in eiſdem beneficiis, vel ad illa quomodolibet competebat, aut competere poterat, eo ipſo abſque aliquo juris aut hominis miniſterio ſurrogentur & ſurrogati eſſe cenſeantur, ac in eorum favorem cauſa deſuper pendens advocata, & lis extincta fuiſſe, & ſimiliter eſſe cenſeantur. Quodque de cætero ſupplicationes, etiam manu noſtra, & motu proprio ſignatæ, niſi habuerint clauſulam, quòd eorum ſola ſignatura ſufficiat, nullam aliam quam per literarum ſuper illis conficien. fidem aut probationem faciant, ſeu præſtent, nec ulla eis in aliquo alio caſu fides adhibeatur aut adhiberi poſſit.

Leo Decimus, in Concilio Lateranenſi.

Pluralitati beneficiorum exercitatiſſimus abuſus extinguitur.

a *Beneficiorum impetrationes liberæ eſſe debent, & ab omni contentione alienæ. Cravet. conſil. 122. Natta conſil. 293. num. 2. lib. 2. Rebuffus in praxi benef. titul. quot modis beneficia acquir. num. 4.*
b *c. avaritiæ 5. de Elect. & elect. poteſt. in 6.*

CAP. VI.

DIſpenſationes ad plura incompaſſibilia ultra duo niſi qualificatis juxta formam juris communis non concedantur, niſi ex magna & urgenti a cauſa. Et perſonis cujuſcunque dignitatis parochiales eccleſias & earum perpetuas vicarias ac dignitates majores & principales, etiam per viam unionis, vel commendæ ad vitam ultra quatuor obtinen. ex nunc terminum duorum annorum præfigimus, ut interim quatuor tantùm ex eis retentis reliquas dimittere teneantur, & beneficia dimittenda hujuſmodi reſignari valeant in manibus ordinariorum ad effectum, ut de illis provideatur perſonis per eos nominandis, quacunque reſervatione etiam generali, etiam ex qualitatibus reſignantium perſonarum reſultante non obſtante, quo elapſo termino niſi dimiſerint omnia vacare cenſeantur, ac poſſint liberè ut vacantia impetrari, talesq; præterea retinentes pœnas extravagantis, Execrabilis. recolendæ memoriæ Ioannis Papæ XXII. etiam prædeceſſoris noſtri incurrant.

Pius Quartus.

Ad beneficia quibus cura animarum jungitur, vita & morum, tum doctrina ſplendere inſignes, provehi debent examine prævio, ac diœceſanorum teſtium fide & depoſitione mediante.

CAP. VII.

INter multiplices curas decernimus & declaramus, parochiales eccleſias & alia beneficia eccleſiaſtica curata, perſonis ſic examine prævio, & per diœceſanorum ac teſtium fidē, & depoſitionem eorundem idoneis repertis, ac præſtito per eos juramento & obligatione, de apud illa certo tunc expreſſo tempore reſidendo per nos collata, quæ poſtmodum per eaſdem perſonas, juramento & obligatione hujuſmodi neglectis, etiam in eiſdem manibus noſtris, etiam ex hujuſmodi permutationis cauſa reſignata, ſeu quovis modo, etiam per juris ceſſionem literis non expeditis dimiſſa fuerint, ac ea in quibus prout, ut præfertur, tenebantur debito tempore non reſederint, tam de jure quàm de facto, ut prius videlicet adhuc eo, quo dum de illis per nos eis ut præfertur proviſum, ſeu provideri conceſſum exiſtit modo, eo ipſo vacare, & ſic, ac ſeu per infraſcriptam privationem vacantia impetrari, & de illis tanquam ſedis præfatæ, etiam propter præmiſſa reſervatis, per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & non alios collatores diſponi poſſe, ac collationes, & proviſiones de hujuſmodi beneficiis tam idoneis repertis, quàm aliis ex earum reſignatione ſeu ceſſione jus habentibus perſonis, cujuſcunque qualitatis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Pontificali dignitate præfulgeant, nullius roboris vel momenti exiſtere, & viribus enervatas, eosque hujuſmodi beneficiis privatos eſſe & cenſeri debere: Ita tamen, quòd propter vacationem & privationem prædictas eorundem beneficiorum poſſeſſores, ſeu in illis intruſi, vel ſuper illis collitigantes, aliquod jus non acquirant, nec acquiſitum ſit, ſeu eſſe cenſeatur, nec ipſi de annali, ſeu triennali, vel aliarum regalium noſtrarum beneficio gaudeant, neque illo, aut alio juris adminiculo ſe juvare poſſint. Et ne ipſi ulterius in ſua malitia glorientur, ſed ſi non Domini timore, ſaltem formidine pœnæ à ſimilibus abſtineant, omnes & ſingulos, ut præfertur, vel aliàs quomodolibet gratificatos, qui de cætero, de parochialibus Eccleſiis, perpetuis vicariis, & aliis beneficiis eccleſiaſticis curatis, per obitum vacantibus, examine prævio ac diœceſanorum & teſtium fide, & depoſitione hujuſmodi mediante, ac ultra ea quæ ſacri Canones ſanciunt præſtito juramento & obligatione, de eiſdem beneficiis infra certum tempus perſonaliter deſerviendis, à nobis ſibi provideri obtinuerint, beneficia ipſa non adimpletis promiſſis, & obligationi hujuſmodi minimè ſatisfacto, in aliorum, etiam intruſorum vel poſſeſſorum favorem ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis hujuſmodi reſignaverint, ſeu ceſſerint, aut illa quovis modo etiam occaſione litis & moleſtiæ dimiſerint, nec non eos in quorum favorem beneficia ipſa ſic reſignaverint, ceſſerint, & dimiſerint, illosque qui ad id auxilium, conſilium, vel favorem directè vel indirectè ſcienter præſtiterint, inferiores ab Epiſcopis videlicet, ſententia majoris excommunicationis eo ipſo per contravenientes incurrenda, à qua non niſi à nobis aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi queant, auctoritate Apoſtolica, & tenore præmiſſis innodamus, eoſdem excommunicatos, & ad prædicta, & alia per eos obtenta, ſive ſecularia, ſive regularia, quomodolibet qualificata beneficia eccleſiaſtica, inhabiles & incapaces eo ipſo eſſe, & ut præfertur, cenſeri, beneficiaque ipſa ipſo jure & de facto vacare, & à nobis tanquam apud ſedem præfatam vacantia, & propterea diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervata, & non aliis, per quoſcunque, dummodo ipſis privatis & incapacibus conſanguinei vel affines, aut aliàs confidentes non ſint, quos etiam ad hoc incapaces eſſe volumus, impetrari poſſe: ſicq; per quoſcunque quavis auctoritate fungentes judices & perſonas, etiam Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generalem auditorem, ac palatii Apoſtol. auditores ſeu locumtenentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, diffiniendi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & diffiniri debere; irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari, eiſdem auctoritate & tenore ſimiliter decernimus & declaramus.

Paulus IV.

Regreſſuum & acceſſuum aſſentatoria facilitas, quibus Chriſti teſtantu non eccleſia facit, revocatur.

CAP. VIII.

AD Romani Pontificis auctoritatem pertinet, ut quæ per eum conſultò fiunt, ſuum plenarium conſequantur effectum, nec prætextu ignorantiæ, aut alias quomodolibet cavillentur. Nuper ſiquidem in conſiſtorio noſtro ſecreto, venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus aſtantibus & audientibus, decretum fecimus tenoris ſubſequentis. Sanctiſſimus Dominus noſter attendens nonnullos ex S. R. E. Cardinalibus, qui ex decreto fœl. recor. Pauli Papæ III. ſanctitatis ſuæ prædeceſſoris, ultra Eccleſiam tituli ſeu denominationis ſuæ uni tantum eccleſiæ cathedrali præeſſe, aut eam in adminiſtrationem obtinere permittuntur, ad plures cathedrales a, etiam metropolitanas, & Patriarchales eccleſias regreſſum ſeu acceſſum in diverſas ſibi Apoſtolica auctoritate concedi obtinuiſſe, & in dies obtinere, ad hoc ut regreſſu ſeu acceſſu hujuſmodi effectum ſortiente, regimini & adminiſtrationi ipſarum Eccleſiarum, ſeu earum regiminis & adminiſtrationis poſſeſſione, ſeu quaſi, non habita, juri & facultati regrediendi ſeu accedendi hujuſmodi in favorem perſonarum eis gratarum & acceptarum ad eorum libitum cedere poſſint, in ordinis eccleſiaſtici confuſionem, & dicti decreti enervationem, atque eccleſiarum, quæ interdum perſonam magis utilem & idoneam requirunt, læſionem, ac Chriſti fidelium ſcandalum non modicum. Et propterea providere, quantum cum Deo poteſt, præmiſſis ſalubriter volens, quantum cum Deo poteſt, præmiſſis ſalubriter occurrere, ſtatuit, decrevit, & ordinavit, quòd de cætero perpetuis futuris temporibus alicui Cardinali non

a *Pluralitas beneficiorum tum divino tum Cæſareo jure damnatur. Pontificio quidem c. ſanctorum. 70. diſt. c. clericus. 21. q. 1. & c. 1. 89. diſt. Imperator maximè improbat quempiam habere duas militias. l. his quidem. C. qui militare non poſſunt. l. 12. & duo quidem collegia. l. 1. ff. de coll. illicit.*

a *Concil. Trident. ſeſſ. 25. cap. 7.*

unus regreſſus ſeu acceſſus, ad Patriarchalem, ſeu metropolitanam, vel aliam cathedralem eccleſiam concedi poſſit. Et qui ex eiſdem Cardinalibus ad præſens regreſſum ſeu acceſſum ad plures cathedrales Eccleſias habent, ſi præſentes in curia exiſtunt, infra quindecim dies, ſi verò extra eam in Italia degunt, infra unum, reliqui verò in Gallia, Germania, aut Hiſpania commorantes, infra duos menſes proximè futuros unam eccleſiam cathedralem, ad quam vigore regreſſus ſeu acceſſus ſibi ad illam conceſſi, in illius eventum regredi ſeu accedere malint eligere & nominare, electionemq; & nominationem hujuſmodi manu propria ſubſcriptam, & ſuo munitam Seneſcallo, ſeu cuſtodi Cancellariæ Apoſtolicæ, per eum in quinterno ipſius Cancellariæ de verbo ad verbum deſcribendam tranſmittere, ac poſtquam regreſſui ſeu acceſſui prædicto locus fuerit, infra unum menſem ex tunc computandum, ſi alteri eccleſiæ cathedrali præfuerint, aut aliam eccleſiam cathedralem in adminiſtrationem obtinuerint, eam vel aliam ad quam regreſſum ſeu acceſſum habuerint in manibus Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, abſque ulteriori ſibi deſuper concedendo regreſſu vel acceſſu, ne hæreditariam poſſeſſionem ipſius eccleſiæ uſurpare velle videantur, realiter & cum effectu dimittere omninò debeant: quòd ſi non dimiſerint, ambæ eccleſiæ eo ipſo vacent, & utrique earum de præſule idoneo per ipſum Romanorum Pontificem provideri poſſit. Revocans, caſſans, & annulans ex nunc omnes & ſingulos regreſſus & acceſſus ipſis Cardinalibus ad quamcunque, præterquam per eos, ut præfertur, eligendam & nominandam cathedralem eccleſiam, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis efficaciſſimis, etiam motus proprii, & certæ ſcientiæ, ac plenitudinis poteſtatis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis quomodolibet conceſſis, ac decernens ex nunc irritum & inane, quicquid illorum prætextu contrà præmiſſa ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Et licet decretum ipſum per infra ſcriptum Secretarium noſtrum eiſdem Cardinalibus alta & intelligibili voce indicto conſiſtorio lectum & publicatum fuerit, quia tamen poſtmodum recognovimus per illud inconvenientibus, quæ occaſione regreſſuum & acceſſuum hujuſmodi contingunt, præſertim in eo, quòd facultatem tribuunt poſſeſſionem, ſeu quaſi, regiminis & adminiſtrationis eccleſiarum ſub ipſis regreſſibus comprehenſarum propria auctoritate apprehendendi, plenè proviſum non eſſe, cùm ſæpius poſſeſſionem hujuſmodi etiam inſcio Romano Pontifice, ad quem eccleſiarum omnium univerſalis pertinet cura, apprehendant. Nos inconvenientibus prædictis occurrere, & decretum noſtrum quoad hoc ampliare volentes, ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, quòd nullus Cardinalis de cætero vigore cujuſvis regreſſus ſeu acceſſus ei ad quamcunque cathedralem ſeu metropolitanam, vel patriarchalem eccleſiam quomodolibet conceſſi, etiam ſi id ſibi ex tenore ipſius regreſſus ſeu acceſſus liberè permittatur, poſſeſſionem, ſeu quaſi, regiminis & adminiſtrationis ejuſdem eccleſiæ abſque expreſſa noſtra, ſeu pro tempore exiſtentis Romani Pontificis licentia in ſcriptis obtenta, apprehendere præſumat.

Pius Quartus.

Beneficia in confidentiam, hoc eſt, certa ſimoniacæ pravitatis ſpecie collata quibuſdam, aut ipſo jure incapacibus, vel nondum adhuc natis, vacant, eorumq; diſpoſitio ſedi Apoſtolicæ reſervatur.

CAP. IX.

OMnes & ſingulas Eccleſias, etiam metropolitanas, & alias cathedrales, ac monaſteria, etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates etiam majores, & principales, etiam conventuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſecularia & quorumvis ordinum regularia, etiam de jure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium & illuſtrium, etiam ex fundatione & donatione exiſtentia, per ejuſdem Romanæ Eccleſiæ etiam Epiſcopos, Cardinales, & quoſcunque alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam ejuſdem Cameræ clericos in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut aliàs, confidentiam, jure prohibitam, cujuſvis perſonæ, ut præfertur, contemplatione vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem & diſpoſitionem nobis & ſedi Apoſtolicæ harum ſerie reſervantes, ipſo jure à die receptionis eorundem vacaviſſe, & vacare, ac fructuum & penſionum reſervationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones, eis ut præmittitur factas, ac regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus conceſſos hujuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe. Et eoſdem Cardinales, ſeu quoſvis alios, à prima die receptionis beneficiorum hujuſmodi, citra fructus, reditus, & proventus earundem Eccleſiarum, monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictas indebitè percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe, ſed illos omnes & ſingulos ad Cameram eandem devolutos fuiſſe, & eſſe, illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes ad integram illorum reſtitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus & declaramus. Et inſuper univerſis & ſingulis tam ejuſdem Rom. Eccleſiæ Cardinalibus, etiam Epiſcopis, quam Prælatis, & clericis, & aliis prædictis, præſentibus & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Eccleſias, monaſteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto jure patronatus uti præfertur exiſtentia, aut fructus vel penſiones, aut regreſſus ſeu exceſſus in confidentiam, prædictam, aut ad effectum reſervationum hujuſmodi ſibi poſtmodum cedentibus procurandum, recipere præſumant: Cardinalibus videlicet & aliis Prælatis hujuſmodi, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, reliquis verò ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, à qua niſi à nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi nequeant, diſtrictius inhibemus.

Pius Quintus.

Cauſæ beneficiorum in confidentiam collatorum, ſedi Apoſtolicæ diſcutiendæ reſervantur.

CAP. X.

AD aures noſtras non ſine animi noſtri diſplicentia pervenit, ut nonnulli ſacros canones parvipendentes non vereantur in animarum ſuarum perniciem Eccleſias etiam cathedrales, & metropolitanas, monaſteria, prioratus, & alia beneficia ſecularia & regularia, in confidentiam, quam ſimoniacam pravitatem ſapere non ignorant, acceptare, & retinere, ſeu illa in vim regreſſuum ſive acceſſuum & ingreſſuum ſic, eis conceſſorum & effectum, ut ajunt, fortiorem conſequi & habere velle. Nos, qui poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem divina favente clementia aſſumptionem inter alias nobis imminentes curas hoc præcipuè & maximè cordi habuimus, prout habemus, hujuſmodi confidentias de medio tollere, & in ſua pertinacia circa hujuſmodi Eccleſiarum, monaſteriorum, & beneficiorum detentionem, ſeu aſſecutionem, perſiſtentes, niſi reſipiſcant, debitis nobis viſis pœnis plectere, ac unicuiq; prout ex noſtro univerſali & paſtorali officio tenemur, in

his juſtitiam miniſtrare, & ne abuſus, vel potius delictum hujuſmodi ulterius fidelium animas illaqueatas tenendo progrediatur, omni debito, & celeri remedio providere volentes: Motu ſimili, &c. ac ex noſtra certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præmiſſorum omnium cognitionem, & literarum prædictarum executionem nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus canonicè intrantibus reſervantes. Prout harum ſerie reſervamus: omnes & ſingulas confidentiarum hujuſmodi contra quoſcunq; etiam ejuſdem S.R.E. Cardinales, Archiepiſcopos, Epiſcopos & alios quoſcunque coram quibuſcunque judicibus, etiam ad hoc ſpecialiter delegatis, etiam ſacri Palatii Apoſtolici cauſarum auditoribus, ac S.R.E. Cardinalibus motas, & pendentes, in eiſdem ſtatu, & terminis, in quibus reperiuntur, ac etiam alias quaſcunque ſimilium confidentiarum cauſas contra ſupradictos, & alios quoſcunque de cætero movendas, ſeu ad nos quomodolibet deferendas per nos ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii ſola facti veritate inſpecta, etiã per viam inquiſitionis, ſeu ex noſtro officio, aut aliàs nobis expedire videbitur procedendo, audiendas, cognoſcendas, decidendas, fineque debito terminandas, & totaliter exequendas ad nos avocamus, deciſionique & terminationi per nos ſuper illis faciendæ appellatione quacunque etiam aliàs de jure admiſſibili rejecta, & poſtpoſita, ſtandum, ac acquieſcendum, & omninò parendum, & obediendum fore ſtatuimus, & ordinamus, ſicque mentis, & voluntatis noſtræ incommutibilis eſſe dicimus, decernimus, & declaramus. Certificantes prout certificamus, & atteſtamur omnibus, & ſingulis ſupradictis in ipſis cauſis eos in eorum prætenſis juribus, & aliis, quæ coram nobis dicere & allegare, ſeu prætendere voluerint audiendo, juſtitiam, ut par eſt, nos miniſtrare paratos exiſtere.

Idem.

Retinentium beneficia in confidentiam detegitur abuſus, & extinguitur pœna ſancita metu.

CAP. XI.

FRequentius plurium querelis pridem concitati, quòd judices in cauſis confidentiarum expediendis remiſſiores eſſent, omnes & ſingulas cauſas ipſas ubicunque, & inter quoſcunque motas ad nos advocaviſſemus, ac omnimodam hujuſmodi cauſarum præſentium & futurarum, rerumque omnium ex ipſis reſultantium cognitionem nobis & ſucceſſoribus noſtris reſervaviſſemus, & ſuper quibuſdam coram nobis proceſſum fuiſſet, variis inde, nec levibus conjecturis intelleximus, vitium quidem confidentiæ occultè irrepſiſſe, ſed pleriſque cauſis præſumptiones & conjecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minimè ſufficere, ejusque rei cauſâ plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem hujuſmodi confidentias exercebant, ubi cognoverunt obſtructam veritatem propter difficultates probandi in judiciis confidentias ipſas, contempta conſtitutione prædicta, eccleſias, monaſteria, & beneficia ſic recepta, ut prius retinere, alios fructus, penſiones, & alias res accipere, alios eorum exemplo ad ſimilia & graviora fidentius commoveri. Multi enim ipſa beneficia jure retinere nequeuntes, alii ne cogantur ad ſacros ordines, ad reſidentiam, ad incedendum habitu clericali, ut ad bellum proficiſcantur, ut inimicos occidant, alii ut alieno nomine lites agant, aut defendant, alii propter crimina incapaces, quidam ut purgato delicto, vel abſolutione conſecuta illa repetant, eadem in alios deponunt, & in pleriſque fructus ipſorum aut eis miniſtrantur, aut quibus ipſi ſtatuunt, ſæpe laicis, & inhabilibus, plerique vel ſenes, vel infirmi, ut beneficia in domibus ſuis perpetuent, illa renunciarunt & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus eccleſiaſticis alant, vel illa etiamnum [illegible] bus, aut naſcituris aſſervent, facto interdum cum [illegible] troceſſionis, cum reſervatione fructuum, aut aliarum [illegible] rum, aut acceſſu, præſertim ab illis qui [illegible] jurium cameræ Apoſt. ſunt immunes, alii aut incapaces, aut aliis beneficiis eccleſiaſticis onuſti, aut eccleſiaſtico ordini ſeſe mancipare refugientes, aut [illegible] beneficia eccleſiaſtica aliis conferenda procurant, ut illis poſtmodum ad libitum ſuum diſponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique ordinarii & alii collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, ut fructus, ſeu penſiones capiant eorundem, aliiſvé faciant miniſtrari. Alia item per [illegible] juſcemodi admittuntur, quibus immaculata rerum divinarum puritas impiè violatur, diſciplinæ eccleſiaſticæ nervus dirumpitur, & imminens paratur exitium animarum. Quare nos volentes periculoſam talium [illegible] ciam novi juris ſubſidio cohibere, præſentium [illegible] te ſtatuimus, ut ſi quis quacunq; auctoritate eccleſiam, vel monaſterium, aut aliud beneficium eccleſiaſticum qualecunq; ex reſignatione, vel ceſſione cujuſcunq; perſonæ ſimpliciter, aut cum circuitu retroceſſionis, [illegible] greſſu, vel acceſſu, etiam ſola mittentis intentione [illegible] perit, ut illa vel illud etiam in eventum regreſſus, vel acceſſus, eidem dimittenti vel alteri poſtea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alii vel aliis [illegible] tur, vel penſiones ſolvantur ex eiſdem, hæc confidentia cenſeatur. Itidem ſi ordinarius, vel alius collator [illegible] rit antehac, aut conferat in futurum beneficium eccleſiaſticum quovis modo vacans, ea conditione [illegible] expreſſa, ut poſtea in alterum pro arbitrio collatoris [illegible] alterius cujuſcunq; contra juris communis [illegible] nem diſponatur, ſive ut de eo proviſus, fructus illius, vel partem ad utilitatem vel libitum conferentis vel [illegible] dentis, aut alterius relinquat, & remittat, ſeu penſionem illi vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per ſe vel alium ſcripto aut verbo juſſerit ſeu ſignificaverit, perſolvat, & pariter ſi à patrono etiam laico, vel alteri præſentatori, ſeu electori contigerit, aut contingat id fieri. Ad hæc ſi clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius à ſolutione jurium ipſius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apoſtolicæ exemptus, poſt reſignationem vel ceſſionem alicujus extranei, de eccleſia, monaſterio, vel alio beneficio eccleſiaſtico [illegible] Apoſtolica vel alia auctoritate factam & admiſſam, illam vel illud etiam confectis literis Apoſtolicis, & poſſeſſione apprehenſa, in eundem reſignantem vel cedentem, modico ſpatio interjecto, veluti duorum aut trium menſium [illegible] troceſſerit, aut retrocedat in futurum, & ex illa [illegible] ceſſione fructus eccleſiæ, ſeu monaſterii, aut beneficii, vel eorum pars, ſeu penſio, ſeu quid aliud ſuper illis [illegible] vatum, aut regreſſus, ſeu acceſſus, & ingreſſus [illegible] vel illud, ipſi clerico, vel Cardinali, aut alii exempto fuerit vé conceſſus. Poſtremo ſi quis crimine [illegible] ſolutus, aut cum quo ſuper irregularitate diſpenſatum eſt, denuo receperit quacunque auctoritate [illegible] monaſterium, vel aliud beneficium eccleſiaſticum, quod ante vel poſt commiſſum delictum, aut contractam irregularitatem dimiſerit, in quibus horum caſuum [illegible] fidentiæ pravitas ſit contracta, caſusque hujuſmodi [illegible] ris prædictis comprehendantur, ac ſi illis ſpecialiter [illegible] preſſi fuiſſent, licet ipſum confidentiæ crimen [illegible] tantùm partis conſcientia ſit admiſſum.

Idem.

Confidentiarum caſus, conjecturæ, & præſumptiones [illegible] in talium abuſuum reos pronunciandam ſententiam.

CAP. XII.

AD probandum planè confidentiarum abuſum [illegible] aliàs etiam hæ præſumptiones & conjecturæ [illegible] antur legitimæ, videlicet, Si quis poſt ceſſam ab [illegible] ſiam

ſiam, vel monaſterium, aut beneficium, & publicam reſignationem, ſeu ceſſionem, captamque à ſucceſſore poſſeſſionem ſeſe in illa, vel illo, ſeu rebus illius, per ſe vel alium, ſeu alios de facto ingeſſerit, aut fructus perceperit, aut quicunque ſucceſſor illi, vel ejus propinquis ipſos, aut partem aliquam remiſerit eorundem, ſi recipiens beneficium conſtituerit dimittentem, vel ejus parentes, aut propinquos procuratores ad percipiendum, vel locandum fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit. Si vel ſola procuratoris depoſitione, vel libris rationalibus menſariorum ex parte dimittentis, expeditio quæ perſonam recipientis concernit, proſecuta ſit, ſimulque expenſæ pro ea neceſſariæ ab illo factæ fuerint. Denique ſi quis pro conceſſione alicui facta, quacunque auctoritate de beneficio eccleſiaſtico per ſe, vel alium, ſeu alios interceſſerit, vel aliàs in negotio conceſſionis ſeſe immiſcuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficii de facto, etiam per manus profeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad voluntatem interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocunque. Teſtes autem de quaq; re ſingulares ſingulas probare a valeant præſumptiones, & conjecturas, pluresque hujuſmodi præſumptiones & conjecturæ plenam probationem faciant in prædictis. Cæterùm criminoſi, & cæteri omnes, qui ad perhibendum in caſibus ſimoniæ teſtimonium recipi poſſunt, ad prædicta omnia admittantur.

Idem.

Confidentiæ criminis rei, arceantur ab omni dignitatis & beneficii Eccleſiaſtici jure, & excommunicationis ſententia vinciuntur.

CAP. XIII.

NE quis vana fiducia fretus non intendendi contra ſe judicii in crimine confidentiæ beneficiorum perſeveret, utq; hoc malum gravioris cenſuræ ſtimulo uſquequaque prohibeatur, omnes & ſingulos, qui huc uſque eccleſias, monaſteria, beneficia, fructus, penſiones, alias ve res, intercedente hoc confidentiæ vitio receperunt, ac retinent, niſi ſtatim ad ſe reverſi, & reſipiſcentes celeri dimiſſione ſibi proſpexerint, & quicquid tale admiſerint in futurum, etiam omnibus & ſingulis aliis eccleſiis, Monaſteriis, dignitatibus, adminiſtrationibus, officiis, & beneficiis obtentis, quæ pariter ſub dicta reſervatione comprehendi volumus, necnon fructibus, penſionibus, & aliis rebus Eccleſiaſticis, ac etiam Romanæ Curiæ, & aliis officiis temporalibus præſentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in juris ſubſidium excommunicationis ſententia innodamus, à qua nullus, niſi in mortis articulo conſtitutus, ab alio quàm à Romano Pontifice, abſolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim advocatione cauſarum hujuſmodi, & reſervatione cognitionis illarum, rerumque omnium inde emergentium, nobis, & prædictis ſucceſſoribus ut prædictum eſt facta, cauſis illis duntaxat exceptis, quæ jam coram nobis pendere noſcuntur, ac etiam iis quas ratione eccleſiarum, & monaſteriorum, quorum diſpoſitio in conſiſtorio fieri conſuevit, aut debet, itemque contra ordinarios, collatores, Epiſcopos, & alios ſuperiores prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, uti jam aliis noſtris literis ſtatutum eſt, audiendis, decidendis, & terminandis, harum ſerie prorſùs relaxata, decernimus: ita deinceps quoſcunque judices ordinarios & delegatos etiam cauſarum palatii Apoſtolici auditores, ac prædictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata eis, & ipſorum cuicunque quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, interpretari & diffiniri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus in prædictis per quoſcunque, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum ordinariis diſtrictius injungimus, ut in ſuis quiſque Eccleſiis, civitatibus, diœceſibus, & locis etiam exemptis, ad prædicta ſtudioſè attendant, & quatenus illis relaxavimus, in delinquentes ſeverè animadvertant, ſi divinæ majeſtatis judicium, dictæque ſedis cenſuram voluerint evitare. In cæteris verò cauſis & negotiis (nobis & prædictis ſucceſſoribus exceptis) eoſdem locorum ordinarios præſentium auctoritate delegamus, ut gratia & favore poſtpoſitis, pro ſe quiſque, cùm venerit uſus, contra prædictos omnes ſub ipſa exceptione comprehenſos diligenter inquirant, ſuoque inquiſitiones omnes ſigillo obſignatas, ad prædictam ſedem quamprimum transferant, ut nos & prædicti ſucceſſores in cauſis hujuſmodi procedentes, quod juſtum fuerit, decernamus.

a *Singulare teſtimonium quod hoc loco Pont. approb. regulariter alias non probat. c. nihilominus. & ibi gl. 3. q. 9. & in c. tam literis. de teſt. Anchar. in conſil. 266. Hyppolyt. in practic. in 4. diligenter. Pelm. in c. licet. de teſt. Corn. in conſ. 286. vol. 3. Alexan. conſ. 3. vol. 1. Iaſ. in repet. l. admonendi. ff. de jurejur.*

Idem.

Coadjutoria tolluntur, prohibeturq; ne his expeditiones Cameræ Apoſtolicæ ſuffragentur.

CAP. XIV.

ROmani Pontificis providentia circumſpecta nonnunquam geſta per prædeceſſores ſuos rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis moderatur & revocat, prout id eccleſiarum indemnitati conſpicit in Domino expedire. Hinc eſt, quòd nos volentes omnem hæreditariam a beneficiorum eccleſiaſticorum ſucceſſionem de eccleſia Dei tollere, ac libertati beneficiorum hujuſmodi providere, & ut de perſona magis utili & idonea, prout requiritur, facilius providere valeat, omnes & ſingulos regreſſus, acceſſus, etiam eventuales, aut pœnales, ac coadjutorias etiam de conſenſu, aut aliàs quomodolibet ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis efficaciſſimis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, clauſulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quoſvis Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ad beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſecularia, & quorumvis ordinum regularia, etiamſi ſecularia, canonicatus, & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus, etiam metropolitanis aut collegiatis eccleſiis, & dignitates ipſæ in cathedralibus etiam metropolitanis poſt Pontificiales majores, ſed collegiatis eccleſiis hujuſmodi principales, regularia verò beneficia hujuſmodi, monaſteria etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituræ, dignitates etiam conventuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia etiã clauſtralia, ac hoſpitalia, præceptorias etiam hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitani, etiam quarumvis aliarum militiarum quibuſvis perſonis cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore pollentibus conceſſos, ſuper quibus literæ Apoſtolicæ integraliter hactenus expeditæ non fuerunt, etiamſi in plumbaria noſtra aut penes ſummatorem noſtrum reperiantur. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium revocamus, caſſamus, abolemus. Mandantes dilectis filiis noſtris Vicecancellario, & dicto Summatori, cæteriſque officialibus tam Cancellariæ Apoſtolicæ, quàm Cameræ noſtræ ad quos ſpectat, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna, ne in futurum ſuper dictis gratiis, acceſſus, regreſſus, & ingreſſus, necnon coadjutoriarum literas expediant aut relaxent. Romæ prid. Id. Septembr. 1571.

a *Concil. Trident. præd. ſeſſ. 25. cap. 7.*

Paulus Tertius.

Beneficiorum impetrationes vacantium vera rei totius narratione expediri debent, ne invalidæ ac irritæ habeantur.

CAP. XV.

ATtendentes malitiis hominum non eſſe indulgendum, ſed potius obviandum, volumus quòd de cætero impetrantes beneficia a eccleſiaſtica cujuſcunque qualitatis, per privationem & amotionem vel alias propter commiſſa, exceſſus, & crimina vacantia vel vacatura, in ſupplicatione deſuper porrecta exceſſus & crimina ipſa ac eorum qualitates, necnon modos & cauſas tales, ex quibus de jure privatio incurſa aut facienda cenſeatur, & ſimiliter impetrantes etiam per modum devolutionis beneficia, tanquam certo modo vacantia, & ab aliis etiam non ſenio confectis, nec infirmitate aut impedimento detentis, tanquam nullo ſeu minus canonico titulo poſſeſſa, modum vacationis illorum in ſupplicatione deſuper porrecta ſpecificè & determinatè ac diſpoſitivè exprimere teneantur, & antequam decretum citationis à judice, cur cauſa commiſſa fuerit per ſe vel procuratorem eorum petant, coram eo juramentum, quod credunt ea, quæ ſic expreſſerunt, vera eſſe, & poſſe ea probare corporaliter præſtare, & deinde exceſſus & crimina aut modum vacationis hujuſmodi proponere, & deducere, & intra octo dies obſervationem termini ad articulandum, per eum vel per procuratorem ſuum, ſuo ordine & loco, ita quòd ſi ipſe terminus ſic non ſervetur, dicti octo dies, poſt obſervationem termini, ſecundo loco ſervati, quicunque is fuerit, cucurriſſe cenſeantur, factam immediatè ſequentes probare, necnon extunc infra annum ſimiliter à die impetrationis eorum computandum, cauſam contra eoſdem poſſeſſores, uſque ad diffinitivæ ſententiæ prolationem incluſivè proſequi debeant, & teneantur.

Quodque impetrationes de beneficio tanquam per privationem, & amotionem, vel alias propter commiſſa, exceſſus, & crimina vacantibus, vel vacaturis, abſque cauſæ ſeu cauſarum privationis & amotionis, aut exceſſuum & criminum vacationem hujuſmodi cauſantium, necnon tanquam de certo modo vacantibus, etiam per modum devolutionis, abſque modi vacationis ſpecifica expreſſione, etiam prætextu quarumcunque clauſularum quomodolibet implicitarum, & quantumcunque prægnantium, etiam quòd cauſæ, & exceſſus, ac crimina, necnon modi vacationum hujuſmodi in literis pro expreſſis habeantur, vel etiam diſpoſitivè exprimi poſſint diſponentium in ſupplicationibus inſertarum eiſdem impetrantibus nullatenus ſuffragentur, & quæcunque ſurrogationes per ipſos impetrantes de beneficiis, quæ etiam cum hujuſmodi expreſſione impetraverint, tanquam litigioſis, in jure, vel ad jus eorum quos hujuſmodi exceſſus & crimina perpetraſſe, aut quorum beneficia per devolutionem, aut alias, certo modo vacaſſe narraverint, à ſede Apoſtolica, vel legatis ejus quomodolibet impetrandæ, ſeu etiam motu proprio concedendæ, niſi quòd impetrantes exceſſus & crimina, aut modum vacationis hujuſmodi intra dictos dies obſervationem dicti termini ad articulandum factam, quoad excludendos poſt dictos dies ipſos impetrantes approbatione exceſſuum, ſeu criminum, aut modi vacationis prædictorum nihil operari volumus contra poſſeſſores beneficiorum, quæ impetraverint, probaverint, etiam ſi alia exceſſus & crimina, privatione aut privationis declaratione digna, etiam ante lapſum dictorum octo dierum [illegible] nullius ſint roboris vel momenti.

Quodque ſurrogationes hujuſmodi, ſi [illegible] hujuſmodi impetrationes fient, in itinere [illegible] ſcepto, quod poſt executionem citationis [illegible] dictum factæ, etiam ſi de dictorum citatorum [illegible] aliter non apparuerit, propterea attentatum [illegible] tur, defuncti fuerunt, etiam ſi ſenes, aut valetudinarii ſeu impediti, ut præfertur, non extiterint, [illegible] contra quos hujuſmodi impetrationes fient, morte [illegible] lenta deceſſerint, licet nullum penitus argumentum [illegible] nulla conjectura habita fuerit, quod colligatam [illegible] rit, aut de tali morte culpabilis, ſeu conſcius [illegible] cum non habeant. Et ſi poſt lapſum dicti anni, [illegible] jam eo durante, & iſtis octo diebus poſt dicti termini ad articulandum, abſque probatione prædictorum exceſſuum ſeu criminum aut modi vacationis [illegible] petrantes, vel eorum procuratores [illegible] contingat poſſeſſores dictorum beneficiorum, [illegible] quos ex eis decedere, aut eorum beneficia [illegible] vel ex cauſa permutationis, aut alias quomodolibet in Romana Curia, vel extra eam, vacare non [illegible] propterea beneficia ipſa litigioſa, de hujuſmodi beneficiis ſic vacantibus provideri, & alias liberè diſponi [illegible] ſit in omnibus & per omnia, ac ſi contradictores poſſeſſores aliqualis modo præmiſſo mora non fuiſſet. [illegible] hilominus impetrantes prædicti ad ambitum beneficiorum hujuſmodi obtinenda cenſeantur perpetuò inhabiles, [illegible] non vexatæ parti omnia damna, intereſſe, [illegible] perſolvere teneantur, ac omnibus & ſingulis beneficiis eccleſiaſticis, per eoſdem impetrantes [illegible] nio ſuſpenſos invenerint. Quibus, ſi ſe in ea propria temeritate injecerint, ipſo jure privati ſint, [illegible] sè de perjurio, juxta canonicas ſanctiones, [illegible] Decernens novas proviſiones ſuper impetrationibus prædictis pro tempore, etiam antequam dicti [illegible] elapſi fuerint, iis in quorum favorem [illegible] in fraudem hujuſmodi conſtitutionis non ſuffragari. [illegible] ſi iis qui impetrationes modo prædicto fecerint, beneficia ſic impetrata reſignaverint, quandocunque [illegible] rint illis, quibus de beneficiis hujuſmodi per reſignationem de eis factam & admiſſam proviſum fuerit, præſenti conſtitutioni ſubjacere, & in eodem [illegible] dictus reſignans tempore hujuſmodi reſignationis [illegible] quoad hoc cenſeri & eſſe.

TITVLVS XI.

DE RESERVATIONIBVS

Paulus II.

Beneficia ſedi Apoſtolicæ reſervata [illegible] vacatura, ſemper maneat affecta, & ſummi Pontificis [illegible] ſubdita.

CAP. I.

CVm nonnulli Romani a Pontifices [illegible] eorum conſtitutiones, quas ſuo tempore [illegible] xat durare voluerunt, quæcunque beneficia eccleſiaſtica quæ ſui & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ [illegible] & tunc exiſtentium Cardinalium familiares, [illegible] commenſales obtinebant, & in poſterum obtinerent, [illegible] rum familiaritate durante, etiam ſi ab ipſis [illegible] per obitum Cardinalium eorundem vel alias [illegible] necnon quæ etiam fructuum & proventuum Cameræ Apoſtolicæ debitorum collectores, & qui ipſorum [illegible] deceſſorum temporibus ſua officia exercerent [illegible] collectores durantibus eorum officiis obtinebant [illegible]

a *Beneficii impetratio canonica, & quæ ab omni obreptione & ſurreptione aliena eſt, exprimit qualitatem vacationis, ut ſi vacat per obitum vel per reſignationem. gloſſ. in Clement. 1. in verbo, quamvis. de præben. Ioan. And. & Gemin. in c. ſuſceptum. de reſcript. in 6. lapſu. alleg. 6. col. 2. Felin. in cap. in noſtra. num. 37. de reſcript. Rot. deciſ. 24. de reſcript. in novis. Ioan. de Selva. tract. de benefic. parte. 3. q. 11. 20.*

a *Hæc conſtitutio eadem eſt, quæ habetur in extravagan. [illegible] Romæ. de conceſſ. præben.*

quibus